

Samarbeidsavtale mellom KMD og KS om oppfølging av ambisjoner og felles tiltak i digitaliseringsstrategi for offentlig sektor (2019-2025)

1. Formålet med avtalen

Regjeringen og KS lanserte i juni 2019 Én digital offentlig sektor - digitaliseringsstrategien for offentlig sektor 2019-2025. Stat og kommune må samarbeide tett for å realisere målene i strategien. Vi må samarbeide for at offentlig sektor digitaliseres på en åpen, inkluderende og tillitvekkende måte og at flere oppgaver løses digitalt. Vi må sammen tilby brukere digitale sammenhengende tjenester og vi må sørge for at alle innbyggere, næringsdrivende og frivillige organisasjoner som har evne til det, kommuniserer digitalt med offentlig sektor. Vi må samarbeide for at offentlig sektor utnytter potensialet i deling og bruk av data til å lage brukervennlige tjenester, og for å bidra til verdiskapning for næringslivet. Vi må sammen sørge for at kommunale og statlige virksomheter bygger sine tjenester med utgangspunkt i et felles digitalt økosystem for samhandling. Det er viktig at både kommunale og statlige virksomheter henter gevinster fra digitalisering på en systematisert måte.

Offentlig sektor må samarbeide på nye måter, og kommunal sektor må ha tilstrekkelig innflytelse også på nasjonale digitaliseringsinitiativ, gjennom gode modeller for samarbeid og samstyring. Prinsipper for dette er nedfelt i strategien, men gjelder for alt digitaliseringsarbeid mellom stat og kommunal sektor.

Digitaliseringsstrategien er derfor en felles strategi for både kommunal sektor og staten.

Strategien fokuserer på innsatsområder som skal understøtte målene nevnt over, og har 28 tiltak som skal bidra til å nå målene. KS og regjeringen har et felles ansvar for gjennomføring av 13 av disse tiltakene. Formålet med avtalen er at Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og KS i fellesskap skal forplikte seg til å bidra til gjennomføring av de felles tiltakene i digitaliseringsstrategien.

Avtalen er en del av konsultasjonsordningen mellom regjeringen og kommunesektoren, representert ved KS.

2. Avtalepartenes oppgaver og ansvar

Gjennom å lansere en felles strategi, forpliktet partene seg til å bidra til at tiltakene i strategien gjennomføres. Strategien har tiltak som forplikter både regjeringen og KS sammen og tiltak som forplikter regjeringen alene.

Gjennomføringen av de felles tiltakene vil kreve samarbeid på forskjellige forvaltningsnivå og sektorer innenfor offentlig sektor. Flere tiltak vil løses i samarbeid mellom KS og departementet, andre vil løses i samarbeid mellom KS og Digitaliseringsdirektoratet og enda andre vil kreve samarbeid på tverrdepartementalt nivå, andre departementer og deres underliggende etater. Dette betyr at KS vil forholde seg til både departementer, direktorater og andre statlige virksomheter i gjennomføringen av tiltak i digitaliseringsstrategien. KS står fritt til å utpeke representanter fra medlemmene for gjennomføring av tiltak i strategien.

Gjennomføring av tiltak i strategien som KS ikke har et eksplisitt ansvar for sammen med regjeringen, kan likevel ha konsekvenser for kommunal sektor, og for disse vil det være nødvendig at kommunal sektor involveres gjennom KS, i henhold til de prinsipper for samstyring som digitaliseringsstrategien beskriver og krav som stilles i digitaliseringsrundskrivet om samordning med kommunesektoren.

I tillegg vil KS være involvert i en rekke andre samarbeidsprosjekt på digitaliseringsområdet mellom statlig og kommunal sektor som ikke inngår som direkte tiltak i strategien, herunder initiativ fra kommunal sektors side.

Tiltakene i strategien følges opp i en handlingsplan. KS er tett involvert i utarbeidelsen og oppfølgingen av denne sammen med Digitaliseringsdirektoratet.

2.1 Partenes oppgaver og ansvar

- Partene skal sammen sørge for gjennomføring av felles tiltak i digitaliseringsstrategien. En oversikt over disse finnes i avsnitt 3 nedenfor.
- Det etableres en felles arbeidsgruppe som følger opp tiltakene i strategien og spiller inn tema til administrative møter mellom KS og KMD, og til konsultasjonsmøte om digitalisering. KMD oppnevner statlige representanter til gruppen, og KS oppnevner representanter for kommunal sektor.
- Partene skal legge til rette for, og bidra til, felles involvering og åpenhet i prosesser for realisering av tiltak innenfor innsatsområdene i strategien.
- Partene skal innenfor sine fullmakter, sørge for at det stilles tilstrekkelig med ressurser til rådighet for gjennomføring av aktuelle felles tiltak. Ressursene må ha relevant kompetanse og tilstrekkelig mandat.
- Partene skal gjensidig orientere hverandre om avvik, forsinkelser og andre forhold som påvirker gjennomføring av felles tiltak i digitaliseringsstrategien, og foreslå løsninger for å videreføre arbeidet.

2.2 Oppgaver og ansvar for KS

- KS stiller med nødvendig informasjon og kompetanse for gjennomføring av felles tiltak i digitaliseringsstrategien.
- KS skal representere sektoren og dens interesser overfor staten og andre nasjonale aktører, og oppnevne sektorens representanter til råd, utvalg og nasjonale prosjekter innen digitalisering. Interessene skal være forankret i *Samordnings- og samstyringsstrukturen for digitalisering og smart bruk av teknologi i kommunal sektor* i samarbeidet med regionale digitaliseringsnettverk (KommIT-rådet mv)
- KS bidrar med nødvendig informasjon om strategier, utviklingsplaner, ev. forpliktelser, forretningsmodeller og annen relevant informasjon om kommunale fellesløsninger som er relevante for etablering og forvaltning av felles økosystem for digital samhandling og tjenesteutvikling.
- KS, gjennom felles arbeidsgruppe, sørger for at KMD er informert om hvilke tiltak i digitaliseringsstrategien som direkte eller indirekte berører kommunal sektor.

2.3 Oppgaver og ansvar for KMD

- KMD bidrar til at kommunal sektor er tilstrekkelig involvert i arbeidet med planlegging og gjennomføring av tiltak i digitaliseringsstrategien og i arbeidet med digitalisering av offentlig sektor generelt. Spesielt gjelder dette tiltak som berører kommunal sektor. Det legges vekt på at samstyring praktiseres i tråd med prinsippene i digitaliseringsstrategien og krav som stilles i digitaliseringsrundskrivet om samordning med kommunesektoren.
- KMD følger opp at Digitaliseringsdirektoratet leverer som forutsatt på felles tiltak.
- KMD har ansvaret for at statlige og kommunale interesser i felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling koordineres. Ansvaret omfatter også å vurdere samarbeidsavtaler mellom KMD og KS for å ivareta de aktuelle interessene.
- KMD skal bidra til at prinsippene for kommunal innflytelse på nasjonale digitaliseringsinitiativ blir fulgt i samhandling på digitaliseringsområdet i stort.

3. Særskilte samarbeidsområder i digitaliseringsstrategien

Tabellen nedenfor er en oversikt over tiltakene i digitaliseringsstrategien.

Tiltak som skal gjennomføres av KS og regjeringen i fellesskap er uthevet (grått). I tillegg vil KS være involvert i en rekke av de øvrige tiltakene, der disse berører kommunesektoren. Blant disse er utviklingen av sammenhengende tjenester innenfor de syv livshendelsene. Kommunesektorens involvering i arbeidet med sammenhengende

tjenester er sentral for å kunne lykkes i gjennomføringen av tiltaket. KS vil i samarbeid med aktørene utrede behovene knyttet til den enkelte livshendelse.

SAMMENHENGENDE TJENESTER MED BRUKEREN I SENTRUM

Regjeringen vil:

I første omgang prioritere å utvikle sammenhengende tjenester innenfor følgende livshendelser: <ul style="list-style-type: none">• Få barn (ASD)• Alvorlig sykt barn (HOD)• Miste og finne jobb (ASD)• Ny i Norge (KD)• Dødsfall og arv (KMD)• Starte og drive en frivillig organisasjon (KUD)• Starte og drive en bedrift (NFD)
I samarbeid med KS utvikle metoder og samle kunnskap om brukerorientering, organisering og koordinering i utvikling og drift av sammenhengende tjenester på tvers av fagsektorer og forvaltningsnivåer.
I samarbeid med KS utvikle felles prinsipper for god brukskvalitet i digitale tjenester.
I samarbeid med KS utrede konsept for realisering av en innbyggerorientert løsning, som for eksempel virtuell assistent, for enkel tilgang til egne data, informasjon og tjenester som er persontilpasset.

ØKT DELING AV DATA OG VERDISKAPING

Regjeringen vil:

Etablere et nasjonalt ressurscenter for deling av data med spisskompetanse på sammenhengen mellom juss, teknologi, forretnings- og forvaltningsprosesser som læremiljø og kompetansebank for hele offentlig sektor.
I samarbeid med KS vurdere å benytte eksisterende datasjøer (samlinger av store datamengder), herunder regionale og virksomhetsinterne datasjøer, som skal kunne understøtte dataanalyser og tjenesteutvikling.
I samarbeid med KS utrede en generisk datafordeler som blant annet innebærer kunnskap og metodikk for hvordan data kan deles på en forsvarlig måte gjennom å fastsette prinsipper for ansvar, kostnadsdekning og gevinstuttak.
Utrede mulig plikt til å publisere åpne offentlige data.
Utarbeide en nasjonalt strategi for kunstig intelligens.

KLART OG DIGITALISERINGSVENNLIG REGELVERK

Regjeringen vil:

Foreta en gjennomgang av regelverk for å kunne vurdere å fjerne gjenstående hindringer for digitalisering med utgangspunkt i arbeidet med sammenhengende tjenester.
Innlede dialog med næringslivet, frivillige organisasjoner og virksomheter i offentlig sektor for å få innspill til konkrete hindringer for digitalisering i eksisterende regelverk.
Utarbeide en veileder for digitaliseringsvennlig regelverk og klart lovspråk.
Omtale og vise til veileder for digitaliseringsvennlig regelverk i veiledningen Lovteknikk og lovforberedelse.

FELLES ØKOSYSTEM FOR NASJONAL DIGITAL SAMHANDLING OG TJENESTEUTVIKLING

Regjeringen vil:

I samråd med KS etablere arenaer for samordning og koordinering av det samlede innholdet i felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling.
At KMD tar ansvaret for at statlige og kommunale interesser i felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling koordineres, herunder vurdere samarbeidsavtaler mellom KMD og KS for å ivareta disse.
Legge til rette for at styring av de nasjonale fellesløsningene i økosystemet gjennom tildelingsbrevene til statlige forvaltere av de nasjonale fellesløsningene skjer på en samordnet måte.
Vurdere hvordan en kan sikre e-ID og e-signatur til alle grupper som har behov for det, og retningslinjer for bruk av ansatt-ID.
Vurdere behovet for å etablere en CERT-funksjon for økosystemet.

STYRING OG SAMORDNING FOR EN MER SAMMENHENGENDE OFFENTLIG SEKTOR

Regjeringen vil:

Vurdere hvordan mandatet til Skate kan forsterkes og videreutvikles.
Utvikle en egen veileder for departementene for strategisk styring av digitaliseringen.
Vurdere å videreutvikle tilbud om kompetansebygging, erfaringsoverføring og bistand til arbeidet med gevinstrealisering på digitaliseringsområdet i departementene.
Vurdere behovet for prinsipper for kostnadsdeling i nye digitaliseringstiltak.

I samarbeid med KS utarbeide retningslinjer med felles prinsipper for når og hvordan kommunal sektor skal involveres i statlige beslutninger som omhandler digitalisering og som berører kommunesektoren.

Etablere arenaer innenfor konsultasjonsordningen for å følge opp digitaliseringstiltak som berører kommunal sektor, inkludert tiltak i digitaliseringsstrategien.

At modellen for et sterkere og mer systematisk samarbeid og samordning mellom statlig og kommunal sektor (samstyringsmodell) etableres i første omgang for områdene med størst grad av samhandling, for eksempel sektorene helse og omsorg og oppvekst og utdanning.

STYRKET SAMARBEID MED PRIVAT SEKTOR

Regjeringen vil:

Utarbeide felles prinsipper for samarbeid med privat sektor på digitaliseringsområdet med sikte på å videreutvikle et slikt samarbeid.

Sette i gang et arbeid med etablering av et program for økt samhandling mellom offentlig sektor og oppstartsselskaper etter modell av liknende programmer i USA og Europa.

ØKT DIGITAL KOMPETANSE I OFFENTLIG SEKTOR

Regjeringen vil:

Utarbeide en strategi for digital kompetanse i offentlig sektor. KS og andre relevante aktører vil bli involvert i arbeidet.

Det er enighet mellom partene om å etablere et eget konsultasjonsmøte om digitalisering.

4. Andre som avtalen berører, og forventninger til medvirkning

Innenfor flere av innsatsområdene i digitaliseringsstrategien vil gjennomføring av tiltakene berøre ett eller flere andre departementer og/eller underliggende virksomhet. Etableringen av sammenhengende tjenester vil i særlig grad berøre flere departementer.

KMD har koordineringsansvaret for tiltak i strategien som involverer flere departementer, men det enkelte fagdepartement har ansvar for å følge opp egne underliggende virksomheter som bidrar i gjennomføringen av digitaliseringstiltak.

KS koordinerer tiltak som berører kommunene. KS involverer og oppnevner ev. representanter fra kommuner og fylkeskommuner for tiltak som berører kommunal sektor.

5. Økonomi

Statens forpliktelser i avtalen tilpasses innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer som vedtas av Stortinget gjennom de årlige statsbudsjettforslagene. KS dekker

kostnader til egne ressurser for oppfølgingen av denne avtalen innen de budsjetttrammer som årlig vedtas av KS hovedstyre.

6. Oppfølging av avtalen

Kort status på gjennomføring av tiltak som berøres av avtalen, og diskusjon om håndtering av avvik, vil være tema i det bilaterale konsultasjonsmøtet mellom KS og KMD, samt i konsultasjonsmøtet om digitalisering. Behov for evaluering og endring av innholdet i samarbeidsavtalen kan også være tema.

Samarbeidsavtalen vil følges opp gjennom jevnlige kontaktmøter mellom KMD og KS på administrativt nivå. Ved uenighet løftes dette inn i konsultasjonsmøte mellom KMD og KS.

7. Avtalevarighet og oppsigelse

Avtalen gjelder til 1. september 2022 eller til én av partene ønsker å si den opp. Oppsigelse skal gis med minst tre måneders varsel. Avtalen kan forlenges etter partenes ønske.

Oslo, 14. september 2020

For Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

For KS

.....
Linda Hofstad Helleland
Distrikts- og digitaliseringsminister

.....
Bjørn Arild Gram
Styreleder